

เรื่อง

สู่สังคมสมานฉันท์

กลุ่มที่ 3

การดูแลปัญหาความขัดแย้งในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

ปัญหาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง: กรณีศึกษาจังหวัดตรัง

Problems in Coastal Resource Management: Case Study of Trung Province

โดย

โครงการเสริมสร้างจิตสำนึกนิเวศวิทยา

ร่วมจัดโดย

มูลนิธิชัยพัฒนา

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กระทรวงแรงงาน

และ

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

สารบัญ

หน้า

ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์ของชุมชนชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดตรัง	2
ยุทธศาสตร์ของชุมชนฯ	2
รายชื่อหมู่บ้านเครือข่าย 44 หมู่บ้าน	3
ข้อเสนอ.....	3
1. แนวทางการแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินและที่อยู่อาศัย	3
2. ปัญหาป่าชายเลนถูกทำลาย และรัฐไม่ยอมรับสิทธิการดูแลของชุมชน.....	5
3. อุทกายนแห่งชาติทางทะเล การอนุรักษ์ที่ขึ้นไปล่าชุมชนห้องถิน.....	6
4. ปัญหา กวัญชัยการประมงล้าสมัย ใช้แก้นปัญหาการประมงไม่ได้	7
5. โครงการธนาคารอาหารทะเล (SEA FOOD BANK)	8

ปัญหาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง: การณ์ศึกษาจังหวัดตรัง¹

โครงการเสริมสร้างอิฐสำนักนิเวศวิทยา

ความเป็นมา

จังหวัดตรัง มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ติดชายฝั่งเป็นที่ตั้งของชุมชนชาวประมงขนาดเล็ก หรือประมงพื้นที่บ้านจำนวน 65 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรประมาณ 50,000 คน อยู่ในเขตการปกครองของ 4 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อ่าเภอสีเกา อ่าเภอกันดัง อ่าเภอปะเหลียน อ่าเภอย่านดา ขาว และกิ่งอ่าเภอหาดสำราญ ตลอดแนวชายฝั่งยาวประมาณ 119 กิโลเมตร เป็นแหล่งรวมความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศที่ลับเฉพาะ เช่น ป่าชายเลน หญ้าทะเล และปะการัง โดยมีความสัมพันธ์ในลักษณะเกื้อกูลซึ่งกันและกัน จนก่อให้เกิดความสมดุลของสิ่งแวดล้อม ในอดีต ชาวบ้านได้เพื่อความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรชายฝั่งดังกล่าว ซึ่งเป็นแหล่งอาหารหลัก น้ำ หอย ปู ปลา นานาชนิด ตั้งแต่วัยอ่อนจนถึงวัยเจริญพันธุ์ โดยชาวประมงพื้นบ้านจะใช้เครื่องห้อยอย่างง่ายๆ ใน การจับสัตว์น้ำ ได้แก่ awan pla awan kung ไชเด็กจับปลา แห บีด ฯลฯ

ต่อมา มีการพัฒนาเครื่องมือประมงใหม่ประสิทธิภาพสูงขึ้นในการจับสัตว์น้ำ เช่น awan run awan lata ระเบิด ยาเบื้อง ปืนไฟ ซึ่งสามารถจับได้ครัวลงมากๆ จนเกินกำลังการผลิตของทะเล นอกจากนี้ยังมี การสัมปทานป่าชายเลนเพื่อทำถ่าน ทำให้ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตหายไป ทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง ส่งผลกระทบต่อชาวประมงพื้นบ้านจับสัตว์น้ำได้น้อยลง ในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2528 ชาวประมงพื้นที่หลายพื้นที่ได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยการปักป้องน่าน้ำจับปลา ป่าชายเลน หญ้าทะเล และปะการังโดยลำพัง แบบลองผิดลองถูก ต่อมา มีการรณรงค์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยใช้แนวความคิดการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง อย่างยั่งยืนโดยชุมชนมีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก ในการแก้ปัญหาผ่านกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างเป็นระบบ ด้วยการประสานกับภาคีต่างๆ ได้แก่ นักวิชาการท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน สื่อมวลชน สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะการประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ทำให้ประสบความสำเร็จระดับหนึ่ง จากหมู่บ้านหนึ่งขยายสู่หมู่บ้านหนึ่ง จนเกิดเป็นเครือข่ายองค์กรชาวประมงพื้นที่ 7 หมู่บ้านเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติขึ้นในปี 2533 ต่อมา ได้มีการขยายแนวความคิดและประสาน

¹ เรียนเรียงโดย ชิตารัตน์ บุญภร

ที่มา : ศยามล ไกยูรังษ์ และคณะ. 2548. เอกสารประกอบการประชุมเวทีสิ่งแวดล้อมระดับภาคเพื่อการจัดทำร่างแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม เรื่อง...เรียงจากคนได้ต่อแผนพัฒนาภาคเอกชน. จัดโดยสถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมกับ โครงการเสริมสร้างอิฐสำนักนิเวศวิทยา. วันพุธที่ 10 พฤศจิกายน 2548. ณ ห้องชนาภรณ์ โรงแรมธรรมรัตน์ ช.เมือง จ.ตรัง

ความร่วมมือไปยังชุมชนในตำบล และอำเภอใกล้เคียง ซึ่งประสบปัญหาจากการทำประมงในลักษณะเดียวกัน จึงได้มีการจัดตั้งเป็น “ชุมชนชาวประมงพื้นบ้านเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งและสิ่งแวดล้อม จังหวัดตรัง” ขึ้นในวันที่ 10 เมษายน 2538 ณ บ้านแหลมมะขาม ต.เข้าไม้แก้ว อ.สีแกะ จ.ตรัง มีสมาชิกเครือข่าย 17 หมู่บ้าน ปัจจุบันได้มีการขยายเครือข่ายมากกว่า 40 หมู่บ้าน กระจายตามแนวชายฝั่งทะเล ครอบคลุมทุกอำเภอ โดยมีเครือข่ายว่า “ชุมชนชาวประมงพื้นที่บ้านจังหวัดตรัง” ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการเสริมสร้างจิตสำนึก ถอดบทเรียน และเปลี่ยน เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยโครงสร้าง วัฒนธรรมเป็นตัวขับเคลื่อนหลัก นอกจากนี้ยังได้มีการประสานความร่วมมือไปยังเครือข่ายประมงพื้นบ้าน 13 จังหวัดภาคใต้ จนเกิดเป็นเครือข่ายระดับภูมิภาคคือ “สมาคมชาวประมงพื้นบ้านภาคใต้”

วัตถุประสงค์ของชุมชนชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดตรัง

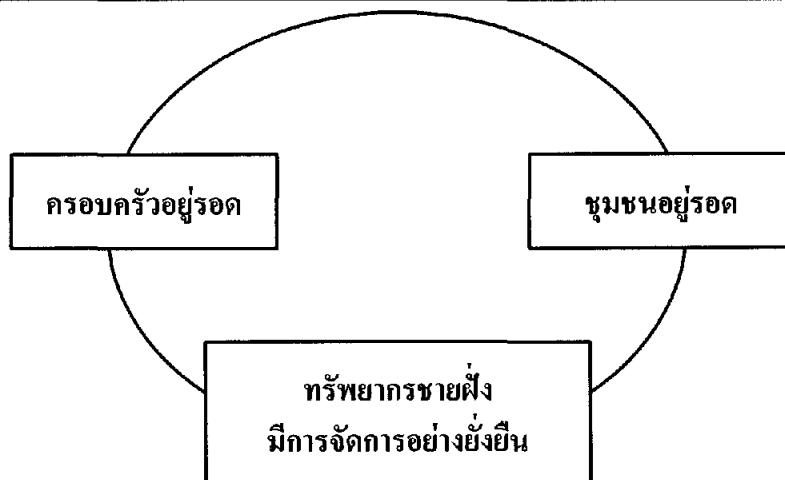
- เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับชุมชนประมงพื้นบ้านในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืน
- เพื่อประสานกับหน่วยงานต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง
- เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของเครือข่ายในการจัดการบริหารองค์กร

ยุทธศาสตร์ของชุมชนฯ

“ชุมชนประมงพื้นบ้านอยู่รอด และมีการจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืนโดยชุมชนมีส่วนร่วม”

ปัจจัยสำคัญต่อการอยู่รอดของชาวประมงพื้นบ้าน คือ ความอุดมสมบูรณ์ของห้องทะเล โดยเฉพาะพื้นที่จับปลาชายฝั่ง ปัจจุบันความอุดมสมบูรณ์ดังกล่าวได้ลดลงมากจนกลายเป็น “วิกฤตการณ์” ที่สำคัญของชาวประมงพื้นบ้าน รูปที่ 1 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เพื่อการอยู่รอดและยั่งยืนของระบบ ดังแต่ระดับครอบครัวไปจนถึงระดับชุมชน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

รูปที่ 1 แสดงความสัมพันธ์เพื่อการอยู่รอดของชาวประมงพื้นบ้านและความยั่งยืนของระบบ

รายชื่อหมู่บ้านเครือข่าย 44 หมู่บ้าน

อำเภอสีแก้ว	แหลมมะขาม ทุ่งทอง แหลมไทร บางค้างคา ทุ่งป่าเหล็ก หัวพิน โตตะบัน ดุหุน ปากคลอง ชาหลง
อำเภอ กันตัง	คงตั้งกู น้ำรับ พระม่วง แหลมสะท้อน สีเรือง โภกสะท้อน เกาะมูกด มดตะนอย นาดูป่าเตี้ย หลังเข้า เช้าใหม่ เกาะเคี่ยม บ้านแหลม
อำเภอปะเหลียน	ท่าคล่อง ท่าข้าม หยงสตาร์ พิกุลทอง ทุ่งรองทอง สามแยก บ้านควน หลุมถ่าน ทองพาน เสียมใหม่ บ้านแหลม บ้านทุ่ง หาดทรายทอง
อำเภอป่านาข่าว	ทุ่งตะเซะ หนองนิน
กิ่ง อ.หาดส่าราญ	นาทะเล นาชุมเห็ด ทุ่งเปลว ตะเสะ บ้านควน โโคกอก

ข้อเสนอ

เพื่อแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยชุมชน การประมงและทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งของชุมชนชาวประมงพื้นที่บ้าน จังหวัดตรัง

1. แนวทางการแก้ไขปัญหาร่องที่ดินและที่อยู่อาศัย

1.1 การตั้งชุมชนของชาวประมงพื้นบ้าน

ชาวประมงพื้นบ้านต้องอยู่กับทะเล ที่อยู่อาศัยต้องอยู่ใกล้ทะเลเพื่อสะดวกในการออกทำการประมง ต้องมีน้ำกินน้ำใช้ ที่เก็บเรือต้องมีที่หลบลม หลบคลื่น หรืออยู่ใกล้แนวคลอง เป็นต้น หลังจากเริ่มมีระเบียบของรัฐเข้ามายัง เช่น ห้ามอยู่ชายฝั่ง หรือต้องขออนุญาติ ก่อนการประกาศที่ชายทะเลเป็นที่อนุรักษ์ ห้ามสร้างบ้านเรือน ชุมชนชาวประมงถูกดีค่าท่ามูลกรุกที่สาธารณะ กรณีการป้องกัน ปกป้องพื้นที่ชายหาด ชายทะเลจะต้องมากถึงป้องกัน กิจกรรมอื่นๆ หรือการทำธุรกิจห่วงผลกำไร ซึ่งไม่มีลักษณะของความเป็นสังคมชุมชนต่อเนื่องทางวัฒนธรรม

การจัดระเบียบชายฝั่งอาจทำให้สวยงามแต่จะมีผลกระทบต่อการตั้งชุมชนของชาวประมงพื้นบ้าน ชุมชนชาวประมงพื้นบ้านจำเป็นต้องอยู่ชายฝั่ง ยิ่งได้ผูกเชือกเรือไว้ที่เสาบ้านได้ยิ่งดี

ชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่มักให้ความสำคัญกับการทำมาหากิน หาสัตว์น้ำเลี้ยงครอบครัวสร้างรายได้ เป็นหลัก เรื่องที่อยู่อาศัย เรื่องบ้านให้ความสำคัญรองลงมา แค่ปลูกสร้างให้ครอบครัวอาศัยอยู่ได้ ก็เพียงพอแล้ว ประการสำคัญ การอยู่ใกล้ทะเล เพราะต้องการอยู่ใกล้แหล่งทรัพยากร อยู่ชายทะเล ไม่ใช่ไปอยู่เพราะนีกสนุก

ชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ที่ตั้ง มัสยิด มีสถานที่ประกอบศาสนากิจที่สำคัญอย่างยิ่งของหมู่บ้าน ตัวอย่างที่หาดป่าตอง หาดกลมลา จ.ภูเก็ต พื้นที่สาธารณะที่ยังคงอยู่ในหมู่บ้าน ไม่ถูกบุกรุก แสดงให้เห็นว่าที่ตั้งชุมชนสัมพันธ์ลึกซึ้งกับทะเล ไม่อาจแก้ปัญหาง่ายๆ ด้วยการโยกย้ายชุมชนชาวประมงไปให้พ้นจากทะเล

สังคมชุมชน ถูกสร้างสรรค์จากนานา มีวัฒนธรรมสั่งสมกันมา ถ้ามีการปรับเปลี่ยนนโยบายชุมชนไปอยู่ที่อื่น ต้องไปอยู่สังคมแบบอื่น วัฒนธรรมแบบอื่น ยิ่งมุสลิมมีวัฒนธรรมเฉพาะจะให้ไปอยู่ในชุมชนที่มีร้านอาหาร ครัวโอะเกะ ไม่ได้

ข้อเสนอ

การมีที่อยู่อาศัยอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิต และมีโอกาสสำหรับเด็ก ควรเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินอยู่ของสังคมมนุษย์ หลังเกิดเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ รัฐบาลไทยได้ประกาศนโยบายการจัดระเบียบพื้นที่ชายทะเล โดยได้ร่วบआการจัดระเบียบชุมชนชาวประมงที่ได้รับผลกระทบด้วย เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน ซึ่งมีข้อเสนอดังนี้

- การจัดระเบียบของรัฐ ต้องคำนึงถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรมของชุมชนชาวประมง พื้นบ้าน รัฐบาลต้องไม่โยกย้ายชุมชนโดยพลการ ดังที่ก่อสาธารณภัยข้างต้น การจัดระเบียบโดยให้ชุมชนชาวประมง พื้นบ้านไปอยู่ที่อื่นต้องกล้ายเป็นอื่น ต้องเปลี่ยนวิถีชีวิต เลิกอาชีพ เป็นแนวทางแก้ไขที่สร้างปัญหาใหม่ หมักหมมในสังคมไม่รู้จบ ในกรณีจัดที่อยู่ให้ชุมชนต้องทำการรับรองสิทธิให้ถูกต้องชัดเจน
- หลายพื้นที่ชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน พื้นที่อยู่อาศัยถูกย้ายพลอยแล้ว ทั้งการถูกย้ายชิงสิทธิในที่อยู่ การถูกขับไล่ออกจากพื้นที่โดยอ้างว่าชาวบ้านไม่มีเอกสารสิทธิ ทั้งที่อาศัยเป็นชุมชนอยู่มาอย่างยาวนาน รัฐบาลต้องใช้โอกาสนี้รับรองสิทธิในที่อยู่อาศัยให้กับชุมชนชาวประมงต่างๆ ซึ่งมีอยู่จำนวนมากด้วยการรับรองสิทธิเบื้องต้นควรมี สามลักษณะ

หนึ่ง คือ สิทธิที่ให้เป็นบุคคล, ส่องสิทธิของสังคมชุมชน ในกรณีที่ชุมชนได้ดังหลักแหล่งชัดเจนบนพื้นที่สาธารณะ ควรรับรองสิทธิให้ชุมชนนั้น หลายหมู่บ้านชุมชนใช้หลักการนี้อยู่แล้ว รวมไปถึงที่ชายหาด ที่ชายฝั่งในหมู่บ้านด้วย ทั้งนี้รัฐธรรมนูญฯ มาตรา 46 (อีกหลายมาตรา) ก็ได้รับรองสิทธินี้อยู่แล้วเช่นกัน ถึงแม้ว่ายังไม่มีกฎหมายลูกก็ตาม ซึ่งความจริงเป็นความบกพร่องของรัฐเองด้วยข้าที่ไม่เร่งดำเนินการออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้ และสามสิทธิของสาธารณะชาวไทยทั่วไปที่สามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่ชายฝั่ง ชายหาดร่วมกันไม่เปิดให้ธุรกิจท่องเที่ยวขนาดใหญ่จับจองชายหาดเป็นที่ส่วนตัวของตนและแยกของตน

- การจัดระเบียบพื้นที่ชายฝั่ง และชายหาดของรัฐ ต้องเน้นไปที่กิจกรรมที่ไม่เหมาะสม ผิดแปลกวัฒนธรรม การประกอบธุรกิจท่องเที่ยวที่ไม่เหมาะสม ผลักดันนโยบายการท่องเที่ยวที่สามารถอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างไม่เบียดเบี้ยนเป็นด้านหลัก

การดำเนินการจัดระเบียบของรัฐ ก่อนที่ส่วนราชการต่างๆ จะดำเนินการเคลียร์พื้นที่ ไม่อนุญาตให้อาศัยใช้ประโยชน์ในพื้นที่ใดๆ ต้องดำเนินการตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรี วันที่ 11 มกราคม 2548 ให้ชุมชนมีส่วนร่วมด้วย

รวมทั้งการติดตามการแก้ไขปัญหาจากมติของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติ 6 จังหวัด โดยมีพลเอกสุรินทร์ พิฤทธิ์ ปั้นประชาน ได้มีแนวทางการแก้ปัญหาทั้งการออกเอกสารสิทธิ์ในที่ดินตกสำรวจที่จัดซื้อเป็นที่สร้างชุมชนใหม่ การรับรองการอยู่อาศัยในที่ดินเดิม การใช้ที่ดินสาธารณะมาจัดเป็นที่อยู่อาศัยในจังหวัดตั้งในหมู่บ้านบ้านเก่ามุกต์ บ้านตะเสะ บ้านแหลมไทย บ้านจางหลาง บ้านคุนดุ๊ง บ้านมดตะโนย บ้านพระม่วง และบ้านหาดทรายทอง

1.2 ปัญหาเครื่องมือทำลายล้างทรัพยากร

ปัญหาความยากจนของชาวประมงพื้นบ้านขนาดเล็ก มีได้เกิดจากขาดทุนทางการเงิน แต่เกิดจากทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งซึ่งเป็นต้นทุนชีวิต ต้นทุนอาชีพ ได้ถูกทำลายลง และยังคงถูกทำลายอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน การถูกทำลายของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้ทำให้ทรัพยากรการประมงทะเลไทยเดินทางมาถึงจุดวิกฤติมานาน

การทำประมงด้วยเครื่องมือทำลายประเภทต่างๆ มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นทุกขณะ เพราะความต้องการวัตถุดิบจากทรัพยากรทางทะเลของกลุ่มนักลงทุนมีเพิ่มขึ้น มีการพัฒนาการเทคโนโลยีการประมงอย่างต่อเนื่อง ชาวประมงพื้นบ้านจึงเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบกลุ่มแรก และมากที่สุดเนื่องจากพิษทรัพยากรทางทะเลเป็นหลัก

รัฐไทยและหน่วยงานวิชาการด้านการประมงเอง ต่างตระหนักในปัญหามาตรการควบคุมเครื่องมือประมงแบบทำลายปราภัยชัดเจนอยู่ในกฎหมาย แต่ปัญหาคือ กฎหมายไม่ได้ถูกปฏิบัติบังคับใช้ได้จริง สาเหตุเพราะรัฐยังคงอยากรอเมืองประโภชน์ให้กลุ่มทุนขยายตัว จึงมีการเปิดโอกาสให้ใช้เครื่องมือประมงแบบทำลายล้างได้ในเงื่อนไขที่ถูกควบคุม แต่ในความเป็นจริงกฎหมายก็ไร้ความหมาย เครื่องมือทำลายยังคงมีอยู่เต็มท้องทะเล

เห็นได้ชัดเจนจากการนี้ กรมประมงผ่อนผันการยกเลิกอวนรุนมาโดยตลอด ไม่สนใจที่ปรานปรม อวนลากที่รุกเข้ามายังแนวห่วงห้าม และกรณีกระทรงเงาตรและสหกรณ์อนุญาตให้กลับมาใช้เครื่องมือจับปลากระตักโดยใช้แสงไฟล่อ โดยใช้อวนตาเล็กกว่า 2.5 เซนติเมตร เป็นต้น

การจับสัตว์น้ำอย่างไม่ยั้งมือ โดยใช้วิธีการประมงที่ทำลายล้าง ได้แก่ การใช้ระเบิด ยาเบื้อง โพงพาง อวนรุก อวนลาก เรือปืนไฟจับปลากระตัก ฯลฯ นอกจากนั้นยังมีพัฒนาการของเครื่องมือประมงใหม่ออกแบบอย่างสม่ำเสมอภายใต้การสนับสนุนของกรมประมง ซึ่งหลายชนิดมีสภาพทำลายทรัพยากรเช่นกัน

ข้อเสนอ

ต้องยกเลิกเครื่องมือการประมงที่ทำลายล้างทุกชนิดโดยเร่งด่วน โดยเฉพาะ อวนรุน อวนกลาก เรือปืนไฟปลากะตัก ทั้งนี้รัฐบาลต้องดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาด จริงจัง มีบุคลากร และงบประมาณที่เพียงพอรองรับการแก้ไขปัญหา

สนับสนุนชุมชนที่มีความพร้อมในการจัดการป่าชายเลน เขตรักษาพันธุ์สัตว์น้ำ เขตป่ารัง และหมู่ท่าทะเล

2. ปัญหาป่าชายเลนถูกทำลาย และรัฐไม่ยอมรับสิทธิการดูแลของชุมชน

ป่าชายเลน ป่าชายหาด หมู่ท่าทะเล ป่ารัง ที่นิ กอง เรียกรวมว่าทรัพยากรชายฝั่ง เป็นแหล่งเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อน เป็นที่อาศัยของสัตว์น้ำใกล้สูญพันธุ์ เช่น ปลาพะยูน เต่า โลมา และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่นำเงินเข้าประเทศอย่างมหาศาล

เมื่อปี 2504 ไทยมีป่าชายเลน 2,099,375 ไร่ ปัจจุบันลดลงเหลือเพียงประมาณ 1 ล้านไร่ และยังคงถูกบุกรุกทำลายอย่างต่อเนื่อง แม้ว่ารัฐบาลมีนโยบายยุติการให้สัมปทานทำไม้ชายเลนแล้วก็ตาม ภัย

คุกคามป่าชายเลนในปัจจุบันคือการบุกรุกครอบครองพื้นที่ของธุรกิจท่องเที่ยว การทำนากุ้ง การก่อสร้างโครงการพัฒนาของรัฐ และการไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง

นับตั้งแต่มีการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงกุ้งจนถึงปี พ.ศ. 2529 มีการบุกรุกป่าชายเลนทำนากุ้งแล้ว เป็นพื้นที่ถึง 689,120 ไร่ หรือร้อยละ 64.3 ของพื้นที่ป่าชายเลนที่ถูกทำลาย

หญ้าทะเล ปะการัง ถูกทำลายโดยการทำท่องเที่ยว การระบาดของสาหร่ายและโรแรงแรมที่ดังอยู่บริเวณชายฝั่ง การทำการประมงด้วยเครื่องทำลายล้าง เช่น awanruu awanlak ระเบิด awan siong hin ยาเบื้อ เป็นต้น

ชุมชนชาวประมงพื้นบ้านได้เริ่มเข้าไปปกป้อง ดูแล รักษา ป่าชายเลนในรูปแบบต่างๆ จนพัฒนาการเป็นการจัดการ “ป่าชายเลนชุมชน” ในการปกป้องป่าชายเลนนี้เองชุมชนชาวประมงพื้นบ้านในเครือข่ายスマแพนน์ ได้ถูกกลอนผ่าเสียชีวิตไปแล้ว 2 ราย ปัจจุบันชุมชนชายฝั่งหลายชุมชนโดยเฉพาะฝั่งอันดามันได้รักษาป่าชายเลนชุมชน แต่ยังขาดกฎหมายรองรับ

ข้อเสนอ

ต้องเร่งฟื้นฟูป่าชายเลน พื้นที่สูงความเสื่อมโกร慕จากการทำนากุ้งกุลาดำ ตลอดแนวชายฝั่งทะเล คลอง และหางน้ำอื่นๆ และยกเลิกการทำนากุ้งที่มีผลต่อการทำลายสภาพนิเวศทรัพยากรชายฝั่ง ก่อเกิดมลพิษและน้ำเสีย

ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการดูแลรักษา ในรูปแบบป่าชายเลนชุมชน ทั้งนี้รัฐบาลจะต้องสนับสนุนการออกพระราชบัญญัติป่าชุมชน ตามเนื้อหาและเจตกรรมของประชาชน และปรับปรุงพื้นที่ประกอบอาชีพของชาวประมงพื้นบ้าน โดยการอนุรักษ์พื้นที่ทรัพยากริมฝั่งทะเล และแหล่งอาศัยพันธุ์สัตว์น้ำ เช่น การวางปะการังเทียม วางหุ่นแนวเขตอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล รวมทั้งสนับสนุนให้องค์กรและชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งและทรัพยากรประมง

เร่งรัด ร่าง พ.ร.บ. ป่าชุมชน (ฉบับผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร) ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็วที่สุดเพื่อรับรองสถานะตามกฎหมายให้กับองค์กรชุมชนที่ดูแลรักษาป่าชายเลน

3. อุทยานแห่งชาติทางทะเล การอนุรักษ์ที่ขึ้นไปล้อมชุมชนท้องถิ่น

กรมป่าไม้ได้ประกาศแนวเขตอุทยานลงในพื้นที่ทะเล ชายฝั่ง และเกาะ ในหลายท้องที่ ปัจจุบันมีอุทยานแห่งชาติทางทะเล 21 แห่ง รวมเนื้อที่ประมาณ 3,586,879 ไร่ และอยู่ในภาคใต้ 17 แห่ง ฝั่งตะวันออก 2 แห่ง และฝั่งตะวันตกอีก 15 แห่ง เมื่อเป็นอุทยานแห่งชาติทำให้หมู่บ้านและที่อยู่อาศัยทำกินหายพื้นที่ที่เป็นการบุกรุกอุทยานการจับสัตว์น้ำในทะเลซึ่งเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวประมงพื้นที่ลังกาลายเป็นสิ่งผิดกฎหมาย รวมถึงวิถีการพักพิงเกาะเพื่อทำการประมงทั้งที่เป็นกลุ่มชาวเลและชาวประมงเชื้อสายมาlaysu กีก洋洋เป็นสิ่งผิดกฎหมายด้วยเช่นกัน

ในทางกลับกันการประกาศอุทยานแห่งชาติ กลับไม่มีผลบังคับกับนักธุรกิจท่องเที่ยว การเพาะเลี้ยงกุ้ง และในบางกรณียังมีการออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินในเขตอุทยานให้ได้อีกด้วย เช่น สร้างรีสอร์ฟ โรงแรม เป็นต้น

เกิดกรณีขัดแย้งระหว่างชุมชนบ้านเกษตรมุกต์กับอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไห้ ในการจับกุมชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดระนอง ซึ่งกำลังทำอวนล่ออยู่ กรณีเจ้าหน้าที่อุทยานหมู่เกาะลันตาอยู่เป็นขั้นไล่ชาวประมงพื้นบ้านที่กำลังทำการประมงในเขตอุทยาน และกรณีบุกเพลิงที่พักของชาวประมงพื้นบ้านบนเกาะไม่ไฟและเกาะพีพี ของอุทยานแห่งชาติหาดพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี

ข้อเสนอ

รับรองสิทธิของชุมชนที่อาศัยในพื้นที่ดังเดิม และเกิดกรณีอุทยานทับที่

ปฏิรูปกฎหมายการป่าไม้ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 4 ฉบับ คือ พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติ 2504 พ.ร.บ. ป่าไม้ 2482 พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ 2507 พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า 2535

มีนโยบายผ่อนผันให้ชาวประมงพื้นบ้านสามารถทำการประมงและพักอาศัยบนเกาะแก่งในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล ทั้งนี้ต้องใช้เครื่องมือประมงที่ไม่ทำลายทรัพยากร และสัตว์น้ำวัยอ่อน ตลอดจนมีแผนการใช้พื้นที่ซึ่งจัดทำร่วมกัน

4. ปัญหา กฎหมายการประมงล้าสมัย ใช้แก้ปัญหาการประมงไม่ได้

พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 เริ่มนับถ้วนใช้ช่วงต้นของการพัฒนาการประมงทะเล (ปี พ.ศ. 2490-2515) แต่จากปี พ.ศ. 2516 จนถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า 26 ปีที่การประมงทะเลเริ่มเข้าสู่ยุคของการทำลายตัวเองด้วยการประมงที่ทำลายทรัพยากร และมุ่งความสัตว์น้ำโดยที่การควบคุมและการบังคับใช้ พ.ร.บ. การประมง พ.ศ. 2490 ไม่สามารถหยุดยั้งการทำลาย และในหลายกรณีกฏหมายได้อีกอำนวยให้การทำลายล้างทุกความรุนแรงมากขึ้น

พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 มีช่องว่างที่เปิดให้เจ้าหน้าที่รัฐบางส่วนใช้เครื่องมือในการทุจริต ดังมติคณะรัฐมนตรี 25 มกราคม พ.ศ. 2543 เรื่องมาตรการป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบ เกี่ยวกับการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 ให้แก้ไข พระราชบัญญัติตั้งกล่าว โดยเพิ่มบทลงโทษผู้ทำการประมงโดยใช้เครื่องมือประมงผิดกฎหมายจนทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรทางทะเล ให้สูงขึ้นใกล้เคียงกับอัตราโทษตามความผิดที่เกิดจากการสร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ และให้เพิ่มบทบัญญัติว่าด้วยการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเจ้าของเรือหรือเจ้าของเครื่องมือประมงที่ใช้กระทำการฝิดมีส่วนรู้เห็นเป็นใจกับการกระทำการฝิด และให้รับเรื่องประมงหรือเครื่องมือนั้นเสีย โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อปิดช่องว่างของกฎหมาย และป้องกันการใช้คุลุยพินิจโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่

พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 ข้อแยกกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ในมาตราที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรปกครองท้องถิ่นใหม่ ในกรณีมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา ใช้ประโยชน์และได้รับประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ

ปัจจุบันรัฐบาลโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ยกร่าง พ.ร.บ. การประมงฉบับใหม่ ขึ้นเพื่อนำเสนอเข้ารัฐสภา กำลังส่งให้สภาร่างร่างกฎหมายและสังคมแห่งชาติให้ความเห็น เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ก่อนเข้ารัฐสภาต่อไป

ข้อเสนอ

1. ปฏิรูปพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 โดยจัดให้มีกระบวนการยกเว้นกฎหมายประมงใหม่ที่ประชาชนมีส่วนร่วม ทั้งนี้กฎหมายใหม่ต้องเป็นไปตามเจตนาของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ในภารกิจการกระจายอำนาจการบริหารจัดการทรัพยากร การเดินทางลักซ์ของชุมชน ท่องถิ่น การเสริมสร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและมาตรการได้ ที่เกี่ยวข้องกับทะเลและวิถีชีวิตของท้องถิ่น
 2. รัฐต้องปรับปรุงเป้าหมายการใช้ทะเลจากที่มุ่งกอบโกยเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เป็นเพื่อฟื้นคืนความอุดมสมบูรณ์ของทะเล และฟื้นคืนความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งนี้โดยกระบวนการถึงความเกี่ยวพันของระบบนิเวศทะเลโดยก้าวข้ามเส้นแบ่งตามเขตการปกครอง

5. โครงการธนาคารอาหารทะเล (SEA FOOD BANK)

รัฐบาลภายใต้การนำของท่านนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร ได้เห็นชอบในหลักการโครงการ SEA FOOD BANK ภายใต้นโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุน เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2547 โดยผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำไปอนุญาตเพาะเลี้ยงและบริบูรณ์การเข้าร่วมโครงการ SEA FOOD BANK เป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อจากธนาคารหรือสถาบันการเงินได้ ปัจจุบันกำลังอยู่ในขั้นดำเนินการตรวจสอบรับรองวัดพื้นที่สำหรับจัดสรรพื้นที่การเพาะเลี้ยงโดยรวมทั่วประเทศ และเตรียมออกเอกสารสิทธิ์แก่ประชาชน

แนวคิดที่จะทำให้ทะเบียนธนาคารอาหาร เป็นแนวความคิดที่ควรสนับสนุนอย่างยิ่ง แต่แนวคิดและนโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในโครงการ SEA FOOD BANK ยังไม่น่าจะสอดคล้องกับข้อเท็จจริง

หากพิจารณาถึงความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำในทะเลที่ได้ลดลงมาเป็นลำดับ สืบเนื่องมาจากการใช้ทรัพยากรากเกินกำลังผลิตของสัตว์น้ำตามธรรมชาติ ควรคิดหาวิธีการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างพอเพียง

ต้นเหตุความเสื่อมโกร姆ของประเทศไทย เพราะระบบทุนการประมงที่ขยายตัวในประเทศไทยทรัพยากรสัตว์น้ำจากการประมงที่เคยกระจายเข้ากระเพาของชาวประมงขนาดเล็กถูกจำกัด และเปลี่ยนทิศทางเข้าสู่กระเพาขนาดใหญ่ ขนาดของการผลิตที่เพียงพอ เปลี่ยนเป็นการถลุงทรัพยากรีบนำมาใช้อย่างไม่ยั่งมือ เกิดเทคโนโลยีและเครื่องมือประมงทันสมัยมากมาย ไม่ใช่เพื่อบริโภค แต่เพื่อแข่งขันความร่ำรวยและเพื่อส่งออกให้ได้ดีด้วยต้นทับ 1 ใน 10 ของโลก ขณะที่ชาวประมงพื้นเมืองขนาดเล็กจำนวนมากต้องอยู่อย่างอดอยากรทำให้มีชาวประมงเพียง 15% เท่านั้นที่มีรายได้เหลือเพื่อจ่ายปริมาณการจับถึง 88% ขณะที่ชาวประมงยากจนอีก 85% จับสัตว์น้ำได้ 12% ของสัตว์น้ำทั้งหมด แม้จะอดอยากรแต่รายได้จากการจับสัตว์น้ำ 12% นั้นเลี้ยงครอบครัวยากจนในสังคมไทยอยู่เกือบ 5 แสนครอบครัว

การจับสัตว์น้ำจำนวนมากนั้นไม่ใช้การลงแรง แต่เกิดขึ้นจากการลงทุนจำนวนมาก และใช้เครื่องมือที่กว้างจับสัตว์น้ำทุกชนิด ทุกขนาด เกินครึ่งหนึ่งของจำนวนสัตว์น้ำ 88% ที่ชาวประมงขนาดใหญ่ (awanruk awanlak เรือปันไฟ ฯลฯ) จับได้เป็นลูกปลาเศรษฐกิจที่ยังไม่ได้ขนาดถูกนำไปปั่นขายเป็นอาหารสัตว์ ราคากิโลกรัมละ 3-4 บาท (100-200 ด้าว/กิโลกรัม) นอกจากนี้สภาพของเครื่องมือดังกล่าว ได้

ทำลายแหล่งทรัพยากรในทะเล และแหล่งเพาะพักสัตว์น้ำวัยอ่อนถูกทำลายโดยตรง เพราะมีลักษณะการลาก ไก่ ชุด กวาด จนถึงท้องทะเล

การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง โดยเฉพาะป่าğaะชัง หรือสัตว์น้ำที่กินอาหารประเภทสัตว์เป็นอาหาร ต้องการอาหารที่เป็นสัตว์น้ำตัวเล็กตัวน้อยจำนวนมาก ในกลุ่มผู้เลี้ยงรายย่อยมักวิธีไม่ต้องลงทุนมาก เช่น การทำวนรุน ใช้ปีบ้น้ำดื่น และปีบ้น้ำลึก เพื่อจับลูกสัตว์น้ำมาเป็นอาหารปลาที่เลี้ยง ซึ่งเป็นวิธีการจับสัตว์น้ำแบบทำลาย ยิ่งทำลายสัตว์น้ำธรรมชาติมากขึ้น ในกลุ่มผู้เลี้ยงเป็นระบบธุรกิjmakkใช้อาหารสำเร็จซึ่งผลิตจากปลาปัน เป็นจำนวนมาก ปลาปันผลิตมาจากสัตว์น้ำวัยอ่อน ปลาเปิดปลาไก่ ที่ได้จากการประมงซึ่งพบว่าจำนวนเกินครึ่งหนึ่งของปริมาณปลาปันเป็นลูกสัตว์น้ำเศรษฐกิจ

เมื่อมีการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงมากขึ้น ปริมาณอาหารที่ต้องใช้ก็มากขึ้นเป็นเงาตามตัว หมายความว่า จะมีการทำลายทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลทั่วโลกอีกจำนวนมหาศาล

ทะเลถือเป็นสมบัติของสาธารณะไม่มีบุคคลใดอีกต่อไป ครอบครองได้ เป็นระบบคิดเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรทางทะเล ทั้งในส่วนของชุมชนและส่วนของกฎหมายประมง การอนุญาตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแบบเดิม ก็เป็นการอนุญาตเป็นปี ๆ และบุคคลที่ได้รับอนุญาตนั้นจะอีกครอบครองไม่ได้ ในชุมชนก็ เช่นกัน เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการจับสัตว์น้ำ หรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเท่านั้นที่เป็นสิทธิของเจ้าของ พื้นที่ทางทะเลยังเป็นของสาธารณะ อุปกรณ์อาจมีการโอนยายเปลี่ยนเจ้าของได้แต่เมื่อรื้อถอนออกไปทะเลยัง เป็นของทุกคน

แต่กรณีดำเนินการตามโครงการนี้ กรรมสิทธิ์ที่ได้รับคือพื้นที่ทะเลที่จะใช้เพาะเลี้ยง การครอบครองพื้นที่การเพาะเลี้ยงจะถือกันว่าเป็นสิทธิ์ส่วนบุคคลห่วงห้ามไม่ให้บุคคลอื่นเข้าไปปราบอย่างเด็ดขาดจะมีการซื้อขายแลกเปลี่ยนยืดคืนก็ถือการยืดพื้นที่คืนไม่ใช่เป็นการยืดอุปกรณ์ หรือเครื่องมือ ฯลฯ

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ แม้ดูเหมือนง่ายๆ แต่เมื่อลองมือทำการจริงแล้วต้องเจอกับอุปสรรคหลายประการ ทั้งด้านประสบการณ์ในการเลี้ยง การเข้าถึงแหล่งต้นทุนพันธุ์สัตว์น้ำ-อาหาร-แหล่งที่เหมาะสม ตลาด และเชื้อโรค ยิ่งต้องใช้งบประมาณจากเงินกู้มาลงทุน ผู้เลี้ยงรายใหม่ย่อมสูญเสียรายได้มีได้ ปัจจัยพื้นฐานที่กล่าวมาผู้เลี้ยงรายใหม่มีแต่รายจ่ายเท่านั้น เพราะไม่มีต้นทุนเดิมอยู่เลย

การทำการเพาะเลี้ยงแบบเดิมของรายย่อยที่ยังทำอยู่ ยังมีเวลาในการเรียนรู้และสร้างช่องทางให้กับตัวเอง ลงทุนไม่สูงมาก แต่ถ้าได้รับสิทธิ์ที่ประกันเงินกู้ได้ ภาระและความเสี่ยงจะเกิดขึ้นตามมา บรรดาประชาชนชายฝั่ง-ชาวประมงขนาดเล็กและชาวประมงเพาะเลี้ยงรายย่อยก็เช่นกัน เมื่อโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงิน (สร้างหนี้) มาถึงเป็นทางหนึ่งที่ต้องเอาไว้ก่อนแทนที่นำมาลงทุนทางธุรกิจ เม็ดเงินจะถูกนำไปในด้านอื่นด้วย การเปิดโอกาสให้ชุมชนสร้างหนี้เท่ากับเปิดโอกาสให้พากษาทำลายตัวเองด้วย

ปัจจุบันพื้นที่ที่เลี้ยงอยู่แล้ว 130,106 ไร่ และที่ขยายเพิ่ม 154,386 ไร่ ในข้อเท็จจริงจะพบว่ามีเจ้าของที่อนุญาตรายใหญ่ไม่กี่ราย แต่ใช้ประโยชน์พื้นที่จำนวนมาก บางรายมีมากถึง 5,000 ไร่ ที่เป็นเช่นนี้มาจากการสูญเสียสิทธิ์ของรายย่อยจำนวนมาก ทั้งโดยเดิมใจและข่มขู่จากหลายกรณีได้แก่

1. เจ้าของที่แท้จริงเพียงรายเดียว เริ่มทำตั้งแต่กระบวนการขออนุญาตหรือขอสัมปทานเพาะเลี้ยงในที่อนุญาต แต่ใช้วิธีการให้บุคคลอื่น เช่น ญาติ คนในครอบครัว บริวาร ต้องครอบครองแทน (แบบเดียวกับที่ท่านนายกฯ ทักษิณเคยใช้ตอนกรณีชุมชนที่สาวใช้ในบ้าน)

2. รายย่อยที่ประสบภาวะขาดทุน จะเริ่มขายสิทธิ์ของตัวเองให้คนอื่นจนรายใหญ่ มีชาวประมง ยึดยันว่าบางพื้นที่มีการซื้อขายกันไว้ละ 9,000 บาท

3. ผู้มีอิทธิพลท้องถิ่น จับจองที่เอาไว้เสียเองและใช้วิธีการกว้านซื้อซึ่งประชาชนทั่วไปไม่กล้าขัดใจ หรือไม่กล้าคัดค้านหรือเปิดโปง กรณีนี้อาจมีการลงทุนเพาะเลี้ยงเงาะขายต่อให้นายทุนรายใหญ่ต่อไป

หากดำเนินการให้สิทธิ์เต็มขาดแ割งค์ถือครองตามโครงการนี้เป็นไปได้หรือไม่ว่าจะมีการถือครองสิทธิ์จำนวนมากไว้ด้วยวิธีเดิมที่กล่าวข้างต้น สุดท้ายก็จะมีนายทุนและผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ทำประโยชน์เพียงไม่กี่ราย ยิ่งเมื่อใบอนุญาตสามารถนำไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ เม็ดเงินจำนวนมากจะไหลออกจากระบบไปสู่คนไม่กี่คนเมื่อล้มละลายจ่ายหนี้ไม่ได้

ในการนี้ทำระบบสัญญาฟาร์ม คงไม่มีธนาคารไหนใจดีขนาดให้จ่ายหนี้เท่าไหร่ก็ได้ ตามผลผลิตที่ได้รับ ระบบทุนของสถาบันการเงินต้องกำหนดจำนวนที่ต้องจ่ายแต่ละวด ขาดทุนก็ไม่เกี่ยวกับแหล่งทุนขาดชาระหนี้ตามเงื่อนไขเมื่อไหร่ก็มีมาตรการห่วงหนี้ต่างๆ ตามมา

การพยายามสร้างระบบการเกษตรการประมงเพาะเลี้ยงแบบครบวงจร และผูกขาด โดยหน่วยงานรัฐที่กำลังจะขายเข้าตลาดหลักทรัพย์ ควบคุมทั้งปัจจัยการผลิต การตลาด และการชำระหนี้ของเกษตรกร สุดท้ายเกษตรกรจำนวนมากจะสูญเสียสิทธิ์ที่ได้รับและมี.....มากมายในขณะที่บริษัท (องค์กรสะพานปลา) ยังคงได้กำไรต่อเนื่อง

หากวันนี้ประเทศไทยยังเร่งดำเนินโครงการนี้โดยที่ไม่ได้เคราะห์ข้อเท็จจริงให้รอบด้าน นอกจากจะเป็นการหนี และละทิ้งปัญหาความเสื่อมโกร姆ของทรัพยากรทางทะเลไว้เบื้องหลังแล้ว ยังเป็นการข้ามเดิมให้ทรัพยากรยิ่งเสื่อมโกร姆มากขึ้น และข้ามเดิมความยากจนความทิวทอยให้รุนแรงมากขึ้น

ข้อเสนอ

ชะลอและปรับปรุงนโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุน โครงการธนาคารอาหารทะเลใหม่ ต้องสนับสนุนการแบ่งเขตชายฝั่งที่มุ่งส่วนพื้นที่เพื่อห้ามการทำประมงบางชนิดหรือกิจกรรมบางชนิดที่ทำลายในการนี้การเพาะเลี้ยง หากเป็นเพียงการปฏิรูปพื้นที่เพาะเลี้ยงปัจจุบันและนำกระจาดสูตรายย่อยโดยไม่ต้องเข้ากระบวนการแปลงสินทรัพย์โดยใช้หลักการการให้ใบอนุญาตแบบเดิมนำพื้นที่ที่ทำการเพาะเลี้ยงมากระจาดสู่ผู้เลี้ยงรายย่อยให้ทำการเพาะเลี้ยงตามความสามารถและทุนที่มีการอนุญาตให้ทำเป็นปีๆ ไป

หากรัฐบาลสามารถหาทางยกเลิกการใช้เครื่องมือไม่เหมาะสมในการทำประมง ประเทศไทยจะสามารถแก้ไขปัญหาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้อย่างยั่งยืน และเชื่อเป็นอย่างยิ่งว่าทรัพยากรทางทะเลของไทยจะกลับมาอุดมสมบูรณ์เพียงพอสำหรับคนไทยทุกคน และเหลือพอสำหรับซื้อขายและเปลี่ยนกับประเทศต่างๆ เมื่อนั้นทะเลไทยก็จะเป็น SEA FOOD BANK อย่างแท้จริง